

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Redogörelse för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Redogörelse för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete (SRR 4/2024 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef Juha Savolainen, utrikesministeriet
- direktör för kommunikation, företagsansvar och samhällsrelationer Tatu Tuominen, Bayer Nordic SE
- påverkansexpert Niina Ratilainen, Plan International Finland
- chef för hemlandsverksamheten Ellinoora Vesala, Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
- direktör för internationella ärenden Elina Korhonen, Befolkningsförbundet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf
- Kyrkans utlandshjälp
- Finnwatch rf
- Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen har den 20 juni 2024 lämnat riksdagen en utrikes- och säkerhetspolitisk redogörelse (SRR 3/2024 rd). Syftet med den aktuella redogörelsen om internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete (SRR 4/2024 rd) är att komplettera den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen med närmare handels- och utvecklingspolitiska åtgärder.

Utlåtande AjUU 11/2024 rd

Utgångspunkten för redogörelsen är regeringens strävan att granska de yttre relationerna på ett mer strategiskt och övergripande sätt än tidigare och att beakta de snabba förändringarna i den internationella verksamhetsmiljön. Enligt redogörelsen är målet att bättre stödja Finlands handels-ekonomiska intressen på utvecklingsmarknaderna och förbättra ländernas ekonomiska oberoende genom att öka utvecklingsländernas ansvar för sin utveckling.

Enligt redogörelsen ligger fokus inom utvecklingssamarbetet allt mer på finansiering av samarbete som stöder handeln. Prioriteringar i Finlands utvecklingspolitik är stärkande av kvinnors och flickors rättigheter och deras sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter samt utbildning och klimatåtgärder. Geografiskt sett koncentreras en allt större andel av arbetet till Ukraina.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet behandlar redogörelsen till den del som den berör utskottets ansvarsområde.

Rättigheterna för kvinnor och flickor

Redogörelsen innehåller riktlinjer för att främja rättigheterna och ställningen för kvinnor och flickor. Det är sedan årtionden tillbaka en naturlig del av den finländska utrikespolitiken att försvara jämställdheten mellan könen samt kvinnors och flickors rättigheter och ställning. Vid utskottets sakkunnigutfrågning betonades att det finns ett behov av det arbete som Finland gör, och att det behövs såväl traditionella metoder för utvecklingssamarbete som att i synnerhet aktörerna inom den privata sektorn får en starkare roll för att främja rättigheterna och ställningen för kvinnor och flickor. Finland kan bland annat erbjuda lösningar i anslutning till teknik och innovationer som stöder utvecklingen av jämställdheten i utvecklingsländerna och som samtidigt främjar den finländska exporten.

Stödet för att främja kvinnors och flickors rättigheter och ställning kanaliseras via Finlands finansiering för utvecklingssamarbete. Enligt redogörelsen fortsätter stödet till FN:s jämställdhetsorganisation (UN Women) och FN:s befolkningsfond (UNFPA). Finland fortsätter i ledningen för UN Womens kampanj Generation Equality för jämställdhetsfrämjande teknik och innovation. Enligt redogörelsen fortsätter man också arbetet för att främja sexuell och reproduktiv hälsa och därtill hörande rättigheter, särskilt med fokus på att öka tjänsterna för sexuell och reproduktiv hälsa och bekämpa könsrelaterat och sexuellt våld. Arbetet främjas förutom av FN-organisationer också av finländska organisationer via det programstöd som beviljas dem.

Sakkunniga lyfte fram att det särskilt i utvecklingsländerna fortfarande finns brister i tillgodoseendet av kvinnors grundläggande och mänskliga rättigheter. Enligt FN:s uppskattning lever fler än 250 miljoner kvinnor i fertil ålder runt om i världen utan tillgång till säkra och effektiva preventivmedel. Kvinnors frihet att bestämma över sin kropp är en central förutsättning för jämställdhet. Genom familjeplanering kan kvinnor utbilda och försörja sig och förebygga oönskade graviditeter och förlossningar under farliga förhållanden. Familjeplanering bidrar också till att minska fattigdom och främja flickors och kvinnors fysiska självbestämmanderätt.

Utskottet anser det vara viktigt att Finland har förbundit sig att arbeta långsiktigt för att stärka kvinnors och flickors rättigheter överlag samt deras sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter. Utskottet delar redogörelsens uppfattning att Finland i utrikespolitiken och utvecklingssam-

Utlåtande AjUU 11/2024 rd

arbetet bör stödja sig på sina egna styrkeområden. Vi måste också i fortsättningen ha en viktig roll när det gäller att förbättra kvinnors och flickors rättigheter globalt. Utskottet betonar vikten av utbildning för flickor och kvinnor samt anständigt arbete och politiskt och ekonomiskt deltagande för kvinnor.

Främjande av ett bättre arbetsliv

Vid utskottets sakkunnigutfrågning framfördes kritik mot att redogörelsen i för liten utsträckning tar fasta på anständigt arbete, främjande av internationella arbetsorganisationens (ILO) konventioner och främjande av företagens samhällsansvar. Sakkunniga ansåg att det här framhävdes ännu tydligare i och med att redogörelsen framför allt fokuserade på Finlands handelsekonomiska intressen på utvecklingsmarknaderna och på att öka ländernas ekonomiska oberoende.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att aspekter som gäller arbetslivet kunde ha lyfts fram i större omfattning i redogörelsen. Ett bättre arbetsliv och en tillräcklig försörjning stärker människornas välfärd och ekonomi i utvecklingsländerna. På så sätt främjas också den sociala stabiliteten och människornas tillfredsställelse med sin bostadsort. När omvärlden är stabil är förutsättningarna för framgång bättre också för finländska handelsföretag. Utskottet betonar att främjandet av de grundläggande fri- och rättigheterna i arbetslivet globalt också gynnar finländska arbetstagare och företag när konkurrensen blir mer rättvis och aktörer som agerar oetiskt inte får konkurrensfördelar i förhållande till ansvarsfulla aktörer.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande AjUU 11/2024 rd

Helsingfors 17.10.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Saara-Sofia Sirén saml
vice ordförande Lauri Lyly sd
medlem Miko Bergbom saf
medlem Jessi Jokelainen vänst
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Mikko Lundén saf
medlem Niina Malm sd
medlem Anders Norrback sv
medlem Olga Oinas-Panuma cent
medlem Karoliina Partanen saml
medlem Jorma Piisinen saf
medlem Mikko Polvinen saf
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Tere Sammallahti saml
medlem Timo Suhonen sd.

Sekreterare var

plenarråd Miika Suves.